

Pylorusstenos

Innehåll

Syfte och omfattning	1
Incidens	1
Patogenes.....	1
Klinik	2
Differentialdiagnos	2
Diagnostik	2
Behandling.....	2
Postoperativ behandling	3
Komplikationer	3
Uppföljning.....	3
Dokumenthistorik	3
Relaterade länkar.....	5
Bilaga SVP Barnkir Pylorusstenos pre- och postoperativt	6

Syfte och omfattning

Dokumentet beskriver omhändertagande av patienter med pylorusstenos gällande bakgrund, diagnostik samt pre-och postoperativ vård.

Incidens

2-3/1000 födda, 80 % pojkar. Högre incidens förekommer hos prematura. Hos 10-15% finns en tydlig ärftlighet.

Patogenes

Okänd etiologi. Hypertrofi av cirkulära muskellagret som medför en förtjockning av pylorus och obstruktion av lumen.

Klinik

Tilltagande, icke gallfärgade kräkningar som vanligtvis börjar vid 3-6.

veckors ålder. Mild hematemes pga esofagit/gastrit (15-20 % av fallen).

Palpabel massa under höger arcus samt synlig ventrikelperistalti kan ibland ses vid långvarig anamnes.

Vid långvariga symptom viktnedgång/dålig viktuppgång, ofta allvarlig dehydrering med förändringar i syra-basbalansen (hypokloremisk alkalos).

Differentialdiagnos

Gastro-esofageal reflux, duodenalt partiellt hinder, för stora matmängder eller andra barnmedicinska orsaker.

Diagnostik

Vid misstänkt pylorusstenos görs ultraljud i först hand, och om muskeltjockleken är >4mm och längden >16mm säkerställer det diagnosen.

Om ultraljud inte kan påvisa pylorusstenos bör man driva diagnostiken vidare med ventrikelröntgen som påvisar utspänd magsäck med utebliven och/eller försenad kontrastpassage genom en lång och smal pyloruskanal som tecken på pylorusstenos. Med den undersökningen kan man utesluta malrotation (om tillräckligt med kontrast passerar pylorus) och gastro-oesophageal reflux.

Hypokloremisk alkalos uppkommer efter en tids kräkningar och syra-bas-värdet visar att pH och bikarbonat är förhöjda och Na, K och Cl är sänkta.

Behandling

- Fasta.
- Ventrikelsond – öppen, om patienten kräks bör man dra retentioner var tredje timme.
- Inläggning fastande med korrektion av alkalos och elektrolytsrubbingar med 0,9 % NaCl (20ml/kg) i 60 minuter. Därefter kontroll av syra-bas-prov efter en timme. Vätskebolus kan behöva upprepas flera gånger tills PH och elektrolyter med syra-bas-prover normaliserats.
- Parallellt NaCl-bolusdoser skall man ge underhållsbehandling med 5 – 10 % glukos med tillsatts av 120 mmol Na och 20mmol K/1000ml (mängd 100ml/kg/24 h).

- Operation med pyloromyotomi när elektrolytsbalansen är normaliserad. Om man inte kompenserar patienten adekvat finns hög risk för anesthesiologiska komplikationer.
- Operationen kan ske öppet eller laparoskopiskt. Metoden bestäms av operatören.

Postoperativ behandling

Fritt per os postoperativt med tillägg av intravenös 5-10 % glukos med 120mmol Na och 20 mmol K/1000ml tills fulla matmängder och kan som regel äta full mål inom 1-2 dygn efter operationen.

Komplikationer

Komplikationer:

- Perforation av mukosan vid operation behandlas med suturering och fasta 48 timmar samt parenteral nutrition innan mat ges.
- Mucosaperforation som upptäckts post-operativt (röntgenverifierat) behöver omgående operation.
- Fortsatta kräkningar 48 timmar efter operation är ovanligt, orsak: Inkomplett myotomi som behöver re-operation med pyloromyotomi.
- Sårinfektion och ruptur (1 %) behandling med antibiotika och ev sekundärsutur.

Uppföljning

Uppföljning:

Viktkontroller en gång per vecka på BVC.

Återbesök till operatör eller remitterande läkare 1 månad.

Dokumenthistorik

Författare:

Helen Engstrand Lilja, överläkare barnkirurg. Verksamhetsområde Akademiska barnsjukhuset.

Granskare:

Johan Danielsson, överläkare barnkirurg. Verksamhetsområde Akademiska barnsjukhuset.

Datum:

2009-06-25 Rygge, Kassa, Arvidsson

2012-08-16 Rygge, Kassa, Arvidsson

2021-05-24 Johan Danielsson. Reviderat dokument.

2022-12-23 Johan Danielsson. Reviderat dokument.

2023-10-04 Tillägg av SVP Barnkir Pylorusstenos författare Jessica Sundberg ssk 2007.

2024-05-17 Carin Pommer DocPlusredaktör. Tillgänglighetsanpassat dokument.

2025-03-07 Johan Danielsson mindre korrigeringar gjorda

Relaterade länkar

Pylorusstenos.

<https://ltuppsala.sharepoint.com/sites/DocPlusSTYR/DPDocumentRedirect.aspx?id=DocPlusSTYR-9058>.

Smärtskattning – akuta smärttillstånd hos barn

<https://ltuppsala.sharepoint.com/sites/DocPlusSTYR/Publicerade/Intern%20ut%C3%B6skad/Sm%C3%A4rtskattning%20%E2%80%93%20akuta%20sm%C3%A4rttillst%C3%A5nd%20hos%20barn.pdf>

Smärtbehandling vid akut smärta hos barn yngre än 3 månader

<https://ltuppsala.sharepoint.com/sites/DocPlusSTYR/Publicerade/Intern%20ut%C3%B6skad/Sm%C3%A4rtbehandling%20vid%20akut%20sm%C3%A4rta%20hos%20barn%20yngre%20%C3%A4n%203%20m%C3%A5nader.pdf>

Bilaga SVP Barnkir Pylorusstenos pre- och postoperativt

Drift i journal: 2025-03-13

ICNP

Vårdbehov Analys, problembeskrivning, omvårdnadsdiagnos anges som standardtext.	Kval. ind.	Mål Anges som standardtext.	Åtgärder/Behandling Anges som standardtext.	Resultat eller Utförd åtgärd Kan anges som fasta val, vanligen Enval. Ange om Flerval.	Utvärdering Kan anges som fasta val på mål. Åtgärder/behandling fritext.
Standardiserad vårdplan					
Pylorusstenos Barn		God postoperativ återhämtning. Trygg och säker postoperativ vård. (1144583005)			Postoperativt förlopp komplikationsfritt Postoperativt förlopp ej komplikationsfritt på grund av
Vitala parametrar					
		PEWS = 0			Målet uppfyllt Målet ej uppfyllt på grund av
			Observation/ övervakning		

Vårdbehov Analys, problembeskrivning, omvårdnadsdiagnos anges som standardtext.	Kval. ind.	Mål Anges som standardtext.	Åtgärder/Behandling Anges som standardtext.	Resultat eller Utförd åtgärd Kan anges som fasta val, vanligen Enval. Ange om Flerval.	Utvärdering Kan anges som fasta val på mål. Åtgärder/behandling fritext.
			PEWS – kontroll vid ankomst och därefter enligt ordination (304495004)	Utfört Ej aktuellt	
Hjärta/ Cirkulation					
Risk för nedsatt funktion i cirkulationssystem (30207005 +733741005)		Stabil cirkulation			Målet uppfyllt Målet ej uppfyllt på grund av
			Observation/övervakning		
			Mät blodtryck och puls enligt ordination (46973005, 72027000)	Puls Blodtryck Pupillreaktion Uppkopplad till övervakningsskåp Varje kvart Varje halvtimme Varje timme Varannan timme	

Vårdbehov Analys, problembeskrivning, omvårdnadsdiagnos anges som standardtext.	Kval. ind.	Mål Anges som standardtext.	Åtgärder/Behandling Anges som standardtext.	Resultat eller Utförd åtgärd Kan anges som fasta val, vanligen Enval. Ange om Flerval.	Utvärdering Kan anges som fasta val på mål. Åtgärder/behandling fritext.
				Var tredje timme Var fjärde timme Var åttonde timme Ej aktuellt Avslutat	
Nutrition					
Risk för illamående Risk för försämrat vätskeintag (30207005 + 422587007 30207005 + 249481003)		Inget illamående Uppnå uträknat vätskebehov (162056003)			Målet uppfyllt Målet ej uppfyllt på grund av
			Läkemedelshantering		
			Administrera infusion enligt ordination (103744005)	Påbörjat Avslutat	
			Skötsel		

Vårdbehov Analys, problembeskrivning, omvårdnadsdiagnos anges som standardtext.	Kval. ind.	Mål Anges som standardtext.	Åtgärder/Behandling Anges som standardtext.	Resultat eller Utförd åtgärd Kan anges som fasta val, vanligen Enval. Ange om Flerval.	Utvärdering Kan anges som fasta val på mål. Åtgärder/behandling fritext.
			Initial fasta. Mat och dryck efter ordination postoperativt.	Påbörjat Fostar Äta och dricka fritt Flytande kost Klara drycker Uppträppning enligt särskild lista Avslutat Ej aktuellt	
			Observation/övervakning		
			Registrera vätskeintag (711006002)	Påbörjat Avslutat	
			Observation/övervakning		
			Övervaka vikt dagligen (307818003)	Påbörjat Avslutat	

Vårdbehov Analys, problembeskrivning, omvårdnadsdiagnos anges som standardtext.	Kval. ind.	Mål Anges som standardtext.	Åtgärder/Behandling Anges som standardtext.	Resultat eller Utförd åtgärd Kan anges som fasta val, vanligen Enval. Ange om Flerval.	Utvärdering Kan anges som fasta val på mål. Åtgärder/behandling fritext.
			Specifik omvårdnad		
			Ventrikelsond: Aspirera retention enligt ordination	En gång per timme Varannan timme Var tredje timme Före varje måltid Vid behov	
			Skötsel		
			Mäta och registrera ventrikelretention	Påbörjat Avslutat	
Elimination					
Risk för nedsatt urinproduktion /postoperativ urinretention (30207005)+(267064002)		Fungerande urintömning (1149389007)			Målet uppfyllt Målet ej uppfyllt på grund av
			Observation/övervakning		

Vårdbehov Analys, problembeskrivning, omvårdnadsdiagnos anges som standardtext.	Kval. ind.	Mål Anges som standardtext.	Åtgärder/Behandling Anges som standardtext.	Resultat eller Utförd åtgärd Kan anges som fasta val, vanligen Enval. Ange om Flerval.	Utvärdering Kan anges som fasta val på mål. Åtgärder/behandling fritext.
			Bedöma urin: Urinmätning (167217005)	Påbörjat Ej aktuellt Avslutat	
			Observation/övervakning		
			Miktionssobservation efter avbruten behandling med uretrakateter (286738000)	Påbörjat Fungerande miktion postoperativt Fungerande miktion efter kateterdragning Urintappning Kontroll med bladderscan Avslutat Ej aktuellt	
Elimination					
Risk för nedsatt funktion i magtarmsystem (714661009)		Fungerande mag- tarmstatus (300438007)			Målet uppfyllt Målet ej uppfyllt på grund av

Vårdbehov Analys, problembeskrivning, omvårdnadsdiagnos anges som standardtext.	Kval. ind.	Mål Anges som standardtext.	Åtgärder/Behandling Anges som standardtext.	Resultat eller Utförd åtgärd Kan anges som fasta val, vanligen Enval. Ange om Flerval.	Utvärdering Kan anges som fasta val på mål. Åtgärder/behandling fritext.
			Observation/övervakning		
			Bedöm tarmstatus: Registrera tarmrörelser och avföringsmönster (268389004)	Påbörjat Avslutat	
Hud/Vävnad					
Risk för postoperativ infektion		Ingen infektion (397680002)			Målet uppfyllt Målet ej uppfyllt på grund av
			Specifik omvårdnad:		
			Daglig observation av sår och ev operationsförband. Förbandsbyte vid behov.	Påbörjat Avslutat	
			Observation/övervakning		

Vårdbehov Analys, problembeskrivning, omvårdnadsdiagnos anges som standardtext.	Kval. ind.	Mål Anges som standardtext.	Åtgärder/Behandling Anges som standardtext.	Resultat eller Utförd åtgärd Kan anges som fasta val, vanligen Enval. Ange om Flerval.	Utvärdering Kan anges som fasta val på mål. Åtgärder/behandling fritext.
			Regelbunden temperaturmätning (133879001)	Påbörjat Avslutat	
Smärta					
Postoperativ smärta		Smärtskattning < 3 eller för patienten accepterad nivå (81765008)			Målet uppfyllt Målet ej uppfyllt på grund av
			Observation/övervakning		
			Bedöm smärta: Smärtskattning enligt rutin (225399009)	Påbörjat Avslutat	
			Läkemedelshantering		
			Analgetika enligt ordination	Påbörjat	

Vårdbehov Analys, problembeskrivning, omvårdnadsdiagnos anges som standardtext.	Kval. ind.	Mål Anges som standardtext.	Åtgärder/Behandling Anges som standardtext.	Resultat eller Utförd åtgärd Kan anges som fasta val, vanligen Enval. Ange om Flerval.	Utvärdering Kan anges som fasta val på mål. Åtgärder/behandling fritext.
			(52685006)	Avslutat	